

Het onverkwikkelijk gekibbel over Ethisch, Irenisch, Confessioneel enz., is geëindigd; verschillende ellendige partijschappen onder de kinderen van

formeerde" medechristenen zeggen weder in te voeren, maar die zij zelven wel genoodzaakt zijn op cardinale punten ter zijde te stellen?

Onze belijdenisschriften, eerwaardige gedenkzuilen van het geloof onzer vaderen, zouden ook wij niet willen missen. Ook wij staan op den bodem van de belijdenis der kerk; maar is het met de vrijheid in Christus en met een goed geweten bestaansbaar deze belijdenisschriften op nieuw als onvoorwaardelijk bindend op te leggen aan de leden Zijner gemeente?

Eveneens zijn wij van oordeel, dat het belijdend karakter der kerk niet naar eisch is gehandhaafd; doch wij achten het onbillijk en onjuist uitsluitend onze kerkelijke besturen voor den toestand der kerk verantwoordelijk te stellen. Ware er een krachtiger geloofsleven in de gemeenten geweest, de samenstelling en invloed dier besturen zouden daarvan blijk hebben gegeven. Niet de uitnemendste organisatie toch, niet de voortreffelijkste belijdenisschriften zijn het hoogste voor en in de kerk: haar Een en haar Al is en blijft de voor ons gekruisigde en opgewekte Heer zelf, het verheerlijkt Hoofd der gemeente, levende en werkende in al Zijne leden.

Moge dan ieder lid onzer kerk, die het wel met haar meent, er zich voor wachten, door deze strooming te worden medegesleept en zich niet alleen onthouden van elke daad waardoor zij zou worden bevorderd, maar vooral ook ijverig en nauwgezet de middelen te baat nemen, die de tegenwoordige kerkorde in haar stem- en kiesrecht aanbiedt om dezen verkeerden invloed te stuiten.

Getuigt deze geheele beweging niet van liefde voor de vaderlandsche kerk, maar veeleer van afkeer van hare rehtens bestaande inrichting, niet minder is dit het geval met de beschouwingen dergenen, die artikel 168 der Grondwet bij de aanstaande herziening van deze liefst geheel opgeheven, althans aanmerkelijk gewijzigd wenschen te zien. Ook bij dit gewichtig belang is het welzijn onzer kerk nauwer betrokken, dan menigeen naar oppervlakkige beoordeeling denkt.

Toegegeven zelfs, dat het in het afgetrokkene wenschelijk ware om in den eenen of den anderen vorm tot eene geldelijke afrekening tusschen den staat en de kerkgenootschappen te geraken, zoo zou dit toch nimmer mogen geschieden dan met eerbiediging der zedelijke en historische, plechtig gewaarborgde rechten der kerkgenootschappen. En nu moeten wij ronduit verklaren, onder de verschillende voorstellen, welke tot dusver tot invoering van eene volstrekte financiële scheiding tusschen kerk en staat zijn gedaan, geen enkel te hebben aangetroffen, dat niet tot miskenning van bij de Grondwet verzekerde rechten in de praktijk tot eindelooze moeilijkheden leiden zou.

Wij kunnen daarover hier niet in verdere bijzonderheden treden. Moge het genoeg zijn na ernstig onderzoek en rijp beraad onze overtuiging uit te spreken, dat, nu de staat meer dan zeventig jaren dit artikel heeft gehandhaafd en uitgevoerd, en niet bij machte schijnt in de plaats daarvan bepalingen vast te stellen, die, evenzeer als de bestaande, aan de billijkheid en aan de bovenbedoelde rechten der kerkgenootschappen beantwoorden, hij verplicht is art. 168 in beginsel te behouden.

Omtrent dit groote belang, waarmede de uitwendige inrichting onzer volkskerk geacht moet worden te staan of te vallen, mag geen harer leden onverschillig wezen.

Zij moeten daaraan vooral ook indachtig zijn, wanneer en voor zoover zij als staatsburgers geroepen worden om deel te nemen aan de verkiezing onzer volksvertegenwoordigers. Na de ontbinding der Staten-Generaal, die aan de tweede lezing der grondwets-